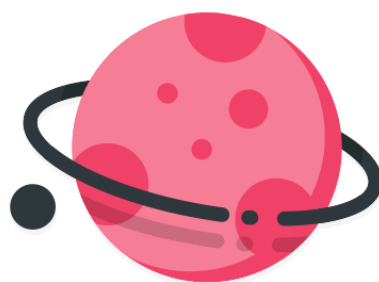

Dobro
WOLNA SZKOŁA

Informator o szkole

Spis Treści

Nasza filozofia i wartości	3
Wolność i odpowiedzialność uczniów	4
Jak wygląda dzień w naszej szkole?	6
Rola opiekunów	8
Wspólnota szkolna i zasady, czyli demokracja w praktyce	11
Nauka bez ocen i monitorowanie postępów	15
Podstawa programowa i egzaminy	16
Nauka czytania, pisanie i języków	19
Zajęcia nie związane z podstawą programową	20
Projekty	20
Wsparcie psychologiczne i emocjonalne dla dzieci	21
Podejście do technologii	26
Współpraca z rodzicami	26
Czesne	29
Podsumowanie	30

Nasza filozofia i wartości

Szkoła demokratyczna to szkoła bez przymusu, w której dzieci i dorośli wspólnie decydują o tym jak wygląda szkolne życie. Dając dzieciom wolność wyboru i możliwość współdecydowania, kształtujemy w nich poczucie odpowiedzialności, samodzielność oraz wiarę we własne możliwości.

W naszej szkole kładziemy szczególny nacisk na tworzenie przestrzeni, która jest emocjonalnie bezpieczna: pełna akceptacji, szacunku, zaufania i dobrych relacji. Ta przestrzeń jest dla dzieci jak pełen miłości drugi dom, w którym doświadczają wolności do bycia sobą, bliskości z ważnymi dla nich ludźmi i swobodnej przestrzeni do podążania za swoją ciekawością. W przestrzeni, w której dzieci czują się akceptowane, widziane i ważne, budują się fundamenty jego poczucia własnej wartości, empatii i umiejętności współpracy, które będą miały pozytywny wpływ na całe jego życie i rozwój osobowości.

Do naszej szkoły zapraszamy dzieci w wieku 6-10 lat. Nie mamy podziału na klasy - wszystkie dzieci doświadczają bycia częścią mieszanej wiekowo grupy, która w pierwszym roku istnienia szkoły będzie liczyć między 10 a 20 uczniów. Dzieci będą mogły kontynuować edukację do końca szkoły podstawowej.

Fundamentami naszej szkoły są:

- **Wolność i autonomia ucznia** – każde dziecko ma prawo dokonywać wyborów w odniesieniu do uczenia się i wszystkich innych obszarów codziennego życia. Może samodzielnie określać, co robić, z kim, kiedy i gdzie, pod warunkiem, że jego decyzje nie ograniczają wolności innych do czynienia tego samego.
- **Współdecydowanie** – społeczność szkolna wspólnie ustala zasady życia w szkole oraz podejmuje ważne decyzje organizacyjne. Każdy głos, niezależnie od wieku, ma znaczenie.
- **Szacunek i bezpieczeństwo emocjonalne** – dbamy o to, by szkoła była miejscem wolnym od przemocy (zarówno fizycznej, jak i pozostałych jej form), by każde dziecko czuło się akceptowane i mogło być sobą, wybierając aktywności, które naturalnie go ciekawią.
- **Rozwój w swoim tempie** – rozumiemy, że każde dziecko jest inne. W naszej szkole nie ma ocen, dzięki czemu dziecko może rozwijać się indywidualnie, bez porównywania z innymi i bez jednolitej miary sukcesu.

Nasza filozofia wyrasta z doświadczeń szkół demokratycznych na świecie (pierwsza taka szkoła, Summerhill, powstała już w 1921 roku w Anglii). Badania i praktyka pokazują, że dzieci uczące się w atmosferze wolności i szacunku wyrastają na odpowiedzialnych, kreatywnych dorosłych, którzy znają siebie i potrafią współpracować z innymi. Tę wizję chcemy realizować w naszej społeczności.

Wolność i odpowiedzialność uczniów

W naszej szkole dziecko ma wolność wyboru – ale razem z nią idzie w parze odpowiedzialność za własne decyzje. Co to oznacza w praktyce?

- **Brak przymusu nauki:** Nie zmuszamy żadnego ucznia do udziału w konkretnych lekcjach czy aktywnościach. Jeśli Ania przez tydzień będzie tylko huśtać się na huśtawce i rozmawiać z koleżankami, jest to jej prawo. Jeśli nagle wszyscy zakochają się w rysowaniu komiksów i nikt nie przyjdzie na proponowane warsztaty z matematyki – świetnie, poczekamy aż zainteresują się liczbami w innym momencie. U nas *dziecko samo decyduje*, kiedy jest gotowe na daną aktywność.

W naszej filozofii edukacji wychodzimy z założenia, że każde doświadczenie wybrane samodzielnie przez dziecko, czegoś go uczy, włączając w to długie okresy „nic-nie-robienia” oraz bezustanna zabawa. Dotyczy to szczególnie dzieci, które przychodzą do nas po uprzednim doświadczeniu szkoły systemowej i mogą potrzebować czas na „detoks”.

- **Nieograniczona przestrzeń do zabawy:** W naszej szkole zawsze będzie czas na spontaniczną zabawę, która nie jest kierowana przez dorosłych. Zabawa będzie traktowana jako ważna część życia szkolnego, i nie będzie widziana jako „gorsza” od zorganizowanych zajęć. Badania naukowe potwierdzają, że zabawa jest kluczowa dla rozwoju dzieci, wpływając na ich układ nerwowy, mózg oraz rozwój emocjonalny i duchowy. Zabawa stymuluje neuroplastyczność mózgu, rozwija funkcje wykonawcze kory przedczołowej oraz zdolności motoryczne i koordynacyjne. Umożliwia dzieciom naukę regulacji emocji, empatii i współpracy społecznej. Uczenie się jest naturalnym procesem, opartym na ciekawości, chęci do zabawy i potrzebie bycia z innymi. W szkole demokratycznej proces ten zachodzi nieustannie - podczas zabawy, biegania, kłótni i porozumiewania się dzieci.
- **Kreowanie własnej ścieżki:** Każdy uczeń ma możliwość realizowania własnych projektów i pomysłów. Np. jeżeli pasją dziecka są zwierzęta, może spędzać mnóstwo czasu opiekując się szkolnymi świnkami morskimi, czytając o nich książki, a w końcu zaproponować społeczności założenie kącika zoologicznego. Nasza kadra pomoże w załatwieniu potrzebnych materiałów, kontakcie z weterynarzem itd. Dzieci uczą się w ten sposób, że ich pomysły mają moc – jeśli mają otwartość, aby o nich mówić, mogą zmieniać otoczenie według swojej wizji, inspirując przy tym innych.
- **Odpowiedzialność za decyzje:** Wolność nie oznacza chaosu ani braku konsekwencji. Wręcz przeciwnie – w demokratycznej społeczności dzieci szybciej

dostrzegają skutki swoich wyborów. Jeśli Janek zdecyduje codziennie tylko się bawić, może się okazać za jakiś czas, że np. trudno mu wykonać coś, co potrafią koledzy, którzy pracowali nad projektem matematycznym. Uczniowie uczą się też odpowiedzialności w wymiarze społecznym – np. jeżeli społeczność uchwaliła, że dbamy o porządek, i ktoś notorycznie zostawia bałagan, reszta zwróci mu uwagę podczas spotkania. Dzieci wiedzą, że wolno im wiele, ale wolność każdego kończy się tam, gdzie zaczyna się wolność innej osoby. To podstawowa zasada, której przestrzegania wszyscy pilnujemy.

- **Indywidualne wsparcie:** Po kilku tygodniach istnienia szkoły stanie się jasne, którzy dorośli z kadry mają dobrą relację i kontakt z poszczególnymi dziećmi. To właśnie Ci członkowie kadry zaoferują dzieciom możliwość takiego indywidualnego wsparcia, gdy dziecko będzie tego potrzebować („Możesz się do mnie zwrócić w każdej chwili z dowolną sprawą”). Ta osoba jest jakby „starszym przyjacielem”, który czuwa, by dziecko nie zaginęło w szkolnej wolności. Oczywiście dziecko będzie miało pełne prawo uznać, że nie potrzebuje takiego „mentora”, lub że chciałoby, aby był nim inny dorosły. Mentor spotyka się regularnie z podopiecznym (np. co dwa tygodnie na rozmowę sam na sam), żeby zapytać: „Czym się ostatnio zajmujesz? Jak się z tym czujesz? Czy jest coś, co chciałbyś osiągnąć, a potrzebujesz pomocy? A może masz jakiś problem?”. Taka rozmowa pomaga dziecku świadomie planować swój rozwój – bez narzucania czegokolwiek. Jeśli uczeń sam przyzna: „Chciałbym nauczyć się lepiej czytać po angielsku, bo widzę, że przyda mi się to w grach komputerowych”, to mentor zaproponuje środki (np. znalezienie odpowiedniej gry edukacyjnej, stworzenie grupy chętnych do nauki angielskiego). Jeśli dziecko powie: „W sumie to nie wiem, co chcę robić, nudzę się”, mentor może zaprosić dziecko do wypróbowania czegoś nowego, co być może zainteresuje dziecko na dłużej. Mentor nie rozlicza, nie ocenia; raczej towarzyszy i wspomaga refleksję korzystając z najróżniejszych narzędzi tutorskich.

Wesprzyj naszą szkołę

Jeśli chcesz wesprzeć rozwój naszej szkoły, [dołącz się do zrzutki na zrzutka.pl](https://zrzutka.pl). Zbieramy na remont domu, przygotowanie ogrodu, materiały edukacyjne i szkolenie kadry.

Jak wygląda dzień w naszej szkole?

Plan dnia w szkole demokratycznej różni się od typowego szkolnego rozkładu. Przede wszystkim – nie mamy dzwonek ani sztywnego planu lekcji. Zamiast tego obowiązuje orientacyjny rytm, który wypracowaliśmy wspólnie, aby zapewnić równowagę między wolnością a organizacją:

- **Godziny otwarcia:** Szkoła jest otwarta dla uczniów w dni powszednie od 8:00 do 16:30. Zachęcamy, aby dzieci pojawiały się w szkole między 8:00 a 9:30 ze względu na to, że o 9:30 rozpoczynamy dzień wspólnym kręgiem. Zachęcamy, aby dzieci były odbierane nie wcześniej niż o 15:00, kiedy kończymy popołudniowy krąg. Dla rodziców przygotowana będzie przestrzeń w przedpokoju, gdzie będą mogli poczekać na swoje dziecko i porozmawiać przy kawie z innymi rodzicami.
- **Plan dnia:**
 - 8:30 - 9:30 / Śniadanie
 - 9:30 - 10:00 (maksymalnie do 10:30) / Krąg poranny
 - 10:00 - 12:30 / Blok otwarty
 - 12:30 - 13:30 / Obiad
 - 13:30 - 14:30 / Blok otwarty
 - 14:30 - 15:00 / Krąg popołudniowy
 - 15:00 - 16:30 / Blok otwarty
- **Śniadanie** (1 godzina): Posiłki jemy razem przy stołach znajdujących się w części wspólnej. Dostarczamy najróżniejszych produktów, z których dzieci samodzielnie tworzą dla siebie posiłek (pieczywo, masło, wędlina, warzywa, owoce, owsianka, mleko, itp.). Dzieci mogą też przynosić swoje posiłki.
- **Krąg poranny** (30 minut): Każdy dzień zaczynamy od krótkiego kręgu, na który zapraszamy kadrę i wszystkie dzieci. Uczestnictwo jest oczywiście dobrowolne, jednak podkreślamy, że kręgi to bardzo ważny element życia szkoły. Kręgi tworzą i spajają naszą społeczność. Są przestrzenią na rozmowę, wymianę, uważność i pogłębianie więzi. To czas, w którym każde dziecko może zabrać głos, powiedzieć coś, co jest dla niego ważne, i być usłyszane. W trakcie tego kręgu każdy może powiedzieć, jakie ma plany na dziś, zgłosić pomysł na zajęcia lub prośbę („Chciałbym się dziś nauczyć robić na drutach, kto mi pomoże?”), lub opowiedzieć o doświadczanych przez siebie emocjach (jakie emocje obecnie przeżywam, co mi przynosi radość, a z czym mam trudność, jakie sukcesy odnoszę, gdzie potrzebuję pomocy, i tak dalej). Ustalamy też sprawy organizacyjne: czy ktoś potrzebuje wyjść poza teren szkoły (np. na warsztaty do biblioteki), czy planujemy wspólne wydarzenie w ciągu dnia.

- **Blok otwarty** (w sumie 5 godzin między 8:00 a 16:30): To czas, w którym dzieją się najróżniejsze aktywności inicjowane przez kadrę i dzieci. W tym czasie:
 - **Dzieci biorą udział w różnych zajęciach.** Codziennie rano kadra będzie proponowała co najmniej 2 wspólne aktywności, które będą prowadzone przez opiekunów (np. wyjście do lasu w poszukiwaniu ptaków i wspólna gra w szachy). Pomysły na te zajęcia są inicjatywą kadry, dzieci (które zgłaszają swoje potrzeby) lub rodziców (którzy mogą np. zaoferować zorganizowanie czegoś dla dzieci). Żadne z tych zajęć nie są obowiązkowe. Dzieci same decydują czy do nich dołączają, czy spędzą czas w szkole w inny sposób (np. z grupką dzieci spędzając czas w warsztacie, czytając samodzielnie książki, czy bawiąc się z innymi dziećmi). Wiele z tych zajęć rodzi się spontanicznie z dnia na dzień, a niektóre są planowane z kilkutygodniowym wyprzedzeniem (np. wyjście do teatru). Na początku szkolnej przygody kadra będzie nieco bardziej towarzyszyć dzieciom w podejmowaniu decyzji o tym, jak spędzić czas w szkole, ponieważ dzieci w wieku 7-9 lat często nie są jeszcze gotowe do funkcjonowania w takiej wolności. Korzystanie z wolności jest bardzo ważną i jednocześnie trudną umiejętnością i naszą rolą jest wesprzeć dzieci w uczeniu się, jak dokonywać dobrych dla siebie wyborów. Nie oznacza to, że dorośli będą podejmować decyzje za dzieci - chodzi raczej o to, aby asystować dzieciom w dokonywaniu wyborów, tak, aby nie poczuło się ono przytłoczone liczbą możliwości (co może spowodować paraliż w podejmowaniu decyzji). Z czasem kadra będzie dawać dzieciom więcej przestrzeni do decydowania o tym, jak spędzą swój czas w szkole.
 - **Dzieci realizują projekty własne** – mamy przestrzenie (sale, ogród, warsztat), gdzie dzieci samodzielnie lub w grupkach, z własnej inicjatywy, pracują nad wymyślonymi przez siebie przedsięwzięciami. Opiekunowie są w pobliżu, służą pomocą, ale nie ingerują, jeśli nie są proszeni. Projektem może być cokolwiek: od malowania muralu, przez zbudowanie szłaśu w ogrodzie, po pisanie opowiadania czy przygotowanie pokazu naukowego.
 - **Bawią się, eksplorują, odpoczywają** – ważnym elementem dnia jest swobodna zabawa, szczególnie u młodszych dzieci. Mamy bogato wyposażoną salę zabaw, kącik czytelniczy, teren na zewnątrz z ogrodem. Dziecko może spędzić cały ranek bawiąc się w udawany sklep, grając w grę planszową z kolegami albo po prostu biegając – taka aktywność też jest cenna, rozwija społeczne i twórcze kompetencje.
- **Obiad** (1 godzina): Około godziny 12:30 jemy obiad. Obiady dostarcza nam zaprzyjaźniona kuchnia cateringowa (posiłki płatne dodatkowo), a dzieci wraz z

nauczycielami przygotowują nakrycia i rozdają porcje. To moment integracji – każdy, kto chce, siada i rozmawiamy. Korzystanie z cateringu jest dobrowolne, można przynosić własne jedzenie i np. je odgrzać. Po obiedzie przychodzi czas na kolejny blok otwarty (1 godzina)

- **Krąg popołudniowy (30 minut):** Po obiedzie, mniej więcej o 14:30, zbieramy się znów w kręgu na krótkie podsumowanie dnia. Rozmawiamy o tym, co się wydarzyło: czy udało się zrealizować plany z rana, czy były jakieś konflikty, które trzeba omówić, co było fajnego, a co trudnego. Ten krąg pełni też funkcję sądu koleżeńkiego jeśli jest potrzebny – tzn. jeżeli ktoś zgłosi, że jakaś sytuacja wymaga interwencji społeczności (np. złamanie ustalonej zasady), to wspólnie o tym rozmawiamy i szukamy rozwiązania. (Więcej o naszych zasadach i rozwiązywaniu konfliktów – w dalszej części tekstu). Staramy się jednak, by podsumowanie nie było tylko „sądem” – to przede wszystkim okazja do refleksji i zamknięcia dnia.
- **Ostatni blok otwarty / odbiór:** Między 15:00 a 16:30 dzieci spędzają czas w dowolny sposób – często wracają do rozpoczętych zabaw, kończą projekty, sprzątają swoje miejsca pracy. Kadra w tym czasie również uzupełnia dokumentację, sprząta wspólnie z chętnymi. Rodzice mogą odbierać dzieci o elastycznej porze w tym przedziale. O 16:30 szkoła jest zamykana.

Taki plan dnia nie jest sztywny – jest raczej ramą. Jeśli nasza społeczność uzna, że potrzebna jest zmiana (np. dłuższy czas wspólnej pracy rano), to zmodyfikujemy harmonogram. Staramy się być elastyczni i stale reagujemy na potrzeby dzieci. Z doświadczenia jednak wiemy, że pewna przewidywalność (stałe pory posiłków, otwarcia/zamknięcia) daje dzieciom poczucie bezpieczeństwa.

Rola opiekunów

W tradycyjnej szkole nauczyciel jest „szefem” w klasie. U nas – opiekun jest partnerem i przewodnikiem. W procesie nauczania i budowania relacji może, choć wcale nie musi, stać się dla dziecka autorytetem. Jest też mentorem i opiekunem, który może wspierać uczniów wsłuchując się w ich potrzeby. Kadra naszej szkoły składa się z osób, które przede wszystkim lubią przebywać z innymi ludźmi, są ich ciekawi i gotowi ich słuchać.

Ze względu na charakter edukacji demokratycznej, jednym z najważniejszych kryteriów podczas rekrutacji kadry będzie chęć ciągłego kształcenia się i gotowość do pracy nad sobą (czy to w drodze autoterapii, czy pracy z psychoterapeutą, czy poprzez inne formy rozwoju).

Podczas interakcji z dziećmi w szkole demokratycznej nieprzepracowane emocje u opiekunów mogą być regularnie pobudzane, dlatego kadra będzie wspierana w kontekście opiekowania się swoimi trudnymi emocjami. Każdy opiekun będzie w procesie superwizji (zarówno grupowej, jak i indywidualnej), uzyskując wsparcie w sytuacjach, które wymagają głębszego zaopiekowania.

Ponadto, każdy członek zespołu będzie miał możliwość szkolenia się z Systemu Wewnętrznej Rodziny (IFS) oraz Porozumienia bez Przemocy (NVC), tak aby komunikacja kadry z dziećmi była oparta o język empatii i miłości.

Oto role, którą pełnią opiekunowie w naszej szkole:

- **Facylitator:** Nasi opiekunowie nie tyle „nauczają” w sensie podawania wiedzy, co tworzą warunki do nauki. Dbają o to, by w szkole dostępne były różnorodne materiały i inspiracje, z których dzieci mogą korzystać w swoim tempie i według własnych zainteresowań. Staramy się wychodzić *naprzeciw ciekawości dzieci*, ale nie wybiegamy przed szereg – ważne, by inicjatywa pozostała po stronie uczniów.
- **Mentor i opiekun emocjonalny:** Każdy dorosły w naszej szkole jest też trochę wychowawcą wszystkich dzieci. Ponieważ nie dzielimy uczniów na klasy z jednym wychowawcą, cała kadra jest uważna na dzieci. Przejawia się to w drobiazgach – zauważeniu, że ktoś jest smutny i rozmowie z nim; pomocy w rozwiązywaniu konfliktu na placu zabaw. Dziecko zwraca się do opiekuna po imieniu. Nierzadko przytuli się, gdy potrzebuje pocieszenia – u nas to normalne, że relacja jest bardziej rodzinna niż oficjalna. Bardzo zależy nam, by szkoła była drugim domem: miejscem, gdzie dziecko czuje się bezpiecznie i lubi przebywać. Nasi pedagodzy są przeszkoleni w komunikacji empatycznej i bez przemocy – zamiast rozkazów i nagan stosujemy rozmowę, wysłuchanie, wspólne szukanie rozwiązania.

- **Specjalista-doradca:** Mimo, że nie prowadzimy lekcji w tradycyjny sposób, kadra posiada różnorodne kompetencje merytoryczne. Mamy nauczycieli z doświadczeniem w nauczaniu języków, matematyki, przyrody, sztuki, rzemiosła. Dzięki temu, gdy tylko dzieci potrzebują pomocy merytorycznej (np. czegoś nie rozumieją, chcą się czegoś nauczyć od podstaw), mogą liczyć na naszego eksperta. Często odbywa się to na zasadzie konsultacji indywidualnych – np. uczeń prosi: „Pokażesz mi, jak się rozwiązuje to równanie?” i opiekun siada z nim, tłumaczy, ćwiczą razem, aż przyjdzie moment „aha, rozumiem!”. Tam, gdzie potrzeby dziecka wykraczają poza kompetencje opiekuna, jego rolą będzie wsparcie dziecka poprzez znalezienie materiałów edukacyjnych lub zorganizowanie zajęć z osobą spoza szkoły, która takie kompetencje posiada.
- **Czuwanie nad bezpieczeństwem:** Bardzo ważną rolą dorosłych jest zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego dzieci. Pilnujemy, by przestrzeń była bezpieczna (choć np. pozwalamy dzieciom wbijać gwoździe i ciąć drewno pod nadzorem, bo uważamy, że uczą się w ten sposób ważnych rzeczy – minimalizujemy ryzyko ale go nie zerujemy, bo drobne ryzyko jest rozwojowe). Ustalamy wspólnie zasady dotyczące korzystania z narzędzi, wychodzenia poza teren szkoły, itp., a dorośli pomagają egzekwować te zasady, gdyby ktoś zapomniał. Chronimy też młodszą dzieci przed nieodpowiednimi treściami – np. jeśli starsi oglądają film, nauczyciel upewni się, że młodsi nie są narażeni na sceny dla nich zbyt trudne. Jesteśmy wyczuleni na przemoc rówieśniczą – reagujemy natychmiast, rozmawiamy, mediujemy. Każde dziecko musi czuć, że dorosły jest *po jego stronie*, gdy dzieje mu się krzywda.
- **Wzór i współuczestnik:** W codziennym życiu szkolnym opiekunowie nie stoją z boku – uczestniczą w nim na równi. Gdy gramy w piłkę, nauczyciel może grać razem z dziećmi. Gdy sprzątamy – wszyscy sprzątają, dorośli też. Gdy jest konflikt – dotyczy on nas wszystkich tak samo, bo wpływa na atmosferę całej grupy. W ten sposób dorośli modelują dla dzieci postawy i zachowania, które chcemy kultywować w kulturze naszej szkoły. Jeśli wymagamy od dzieci szacunku, to przede wszystkim *my okazujemy szacunek dzieciom*. Jeśli uczymy dialogu – to sami wchodzimy w dialog, zamiast wygłaszać polecenia. Taka postawa buduje wzajemne zaufanie i sprawia, że z czasem dzieci naturalnie zwracają się do nauczycieli po radę czy pomoc, wiedząc że nie spotkają się z oceną czy lekceważeniem. Oto postawy, które chcemy modelować w szkole poprzez sposób bycia naszej kadry:
 - Odpowiedzialność, wolność do decydowania o sobie,
 - Bliski kontakt ze sobą, wsłuchanie się w swoje potrzeby, uważność na siebie,
 - Zrozumienie i znajomość swoich emocji,
 - Umiejętność bycia z trudnymi emocjami, bez uciekania od nich,

- Podążanie za swoją ciekawością i intuicją,
- Otwartość na świat i różne perspektywy, sposoby myślenia oraz kultury,
- Zachwyt życiem i wdzięczność.

Wszystko, co wyżej wymienione, będzie przenikać całą szkołę i to, co będziemy robić na co dzień. Dzieci będą absorbować te postawy na wielu różnych poziomach (sensorycznym, ideowym, relacyjnym, itp.)

Ważną częścią edukacji opiekunów będzie System Wewnętrznej Rodziny (terapia IFS) oraz Porozumienie bez Przemocy (NVC). Dzieci będą doświadczać języka części oraz języka empatycznego na co dzień, w setkach interakcji każdego miesiąca, podświadomie ucząc się takiego sposobu rozumienia i doświadczania swojego świata wewnętrznego i relacji międzyludzkich.

Liczba opiekunów. W naszej szkole utrzymujemy proporcję mniej więcej 1 dorosły opiekun na 6-8 dzieci, co oznacza, że z grupą 20 dzieci przez większość czasu będą 3 lub 4 osoby dorosłe :

- Opiekun 1: 7:30 - 14:00
- Opiekun 2: 8:30 - 15:00
- Opiekun 3: 9:30 - 16:00
- Opiekun 4: 10:00 - 16:30

Dzięki temu każdy może mieć realnie czas, by poświęcić uwagę poszczególnym uczniom. Opiekunowie regularnie spotykają się też między sobą, by omawiać funkcjonowanie szkoły, wymieniać informacje o potrzebach uczniów i planować działania.

Mimo braku hierarchii, zachowujemy profesjonalizm – kadra dokumentuje to, co trzeba (np. rozwojowe obserwacje dzieci, które potem służą do przygotowania informacji zwrotnej dla rodziców), dba o rozwój własnych kompetencji (szkolenia z edukacji demokratycznej, tutoring, pierwszej pomocy, komunikacji bez przemocy, opieki wrażliwej na traumę, itp.). Jesteśmy zespołem, który stale się uczy, podobnie jak nasi podopieczni.

Wspólnota szkolna i zasady, czyli demokracja w praktyce

Nasza szkoła to nie tylko zbiór jednostek – to żywa wspólnota. Tworzymy ją razem: uczniowie, nauczyciele, a pośrednio też rodzice. Wspólne ustalanie zasad i współodpowiedzialność to cecha wyróżniająca edukację demokratyczną. Jak to u nas działa?

- **Zasady ustalane razem:** Na początku roku szkolnego cała społeczność (wszyscy uczniowie i opiekunowie) wypracowuje kodeks szkoły – zbiór zasad, który chcemy przestrzegać, by wszystkim było dobrze. Zasady dotyczą różnych obszarów: wzajemnego traktowania się (np. „nie używamy przemocy słownej ani fizycznej”), korzystania z przestrzeni („sprzątam po sobie w kuchni”), bezpieczeństwa („nie wychodzimy poza teren bez poinformowania kogoś z kadry”), itd. Bardzo ważne jest, że dzieci są współautorami tych reguł – będziemy dyskutować nad każdą propozycją. Dzięki temu każdy lepiej rozumie, czemu dana zasada służy. Kodeks jest dokumentem żywym – można go zmienić na wspólnym spotkaniu, jeśli większość uzna, że coś już nie działa albo jest nowa sytuacja do uregulowania. W szkołach demokratycznych zestaw zasad zmienia się stale, co jest wyrazem rozwoju i dojrzewania społeczności.

Dzieci nie będą mieć wpływu na te obszary działalności szkoły, w których dorośli ponoszą odpowiedzialność, której dzieci ze względu na swój wiek jeszcze ponieść nie mogą: finanse i budżet szkolny, rekrutacja i rozwój kadry, BHP. Będą tutaj pewne wyjątki, przykładowo: mała część budżetu szkolnego będzie przeznaczona na “codzienne wydatki”, które już będą się mieścić w obszarze wpływu dzieci, tak aby mogły uczyć się myślenia o pieniądzu i korzystania z nich.

- **Walne Spotkanie Szkoły:** Raz w tygodniu (w każdy poniedziałek) odbywać się będzie cotygodniowe spotkanie społeczności, na którym podejmowane będą najważniejsze decyzje (spotkanie to odbywać się będzie w miejsce porannego kręgu i zwykle będzie od niego dłuższe). Jest to nasza forma „parlamentu szkolnego”. Udział jest dobrowolny, ale staramy się budować u dzieci świadomość ważności tych spotkań. W szkołach demokratycznych zwykle większość dzieci chce być na takich zebraniach obecna, bo tam zapadają ważne decyzje. Na tych spotkaniach omawiać będziemy sprawy organizacyjne (np. plan wydarzeń na kolejny tydzień, zakupy większych rzeczy, prośby o zmiany w przestrzeni typu malowanie ściany na inny kolor) oraz inne ważne kwestie dotyczące życia szkolnego (wprowadzanie nowych lub zmiana starych zasad, konflikty, niezaopiekowane potrzeby, itp.). Decyzje podjęte na tych spotkaniach obowiązują całą społeczność, włącznie z osobami, które w nich nie uczestniczyły.

- Każdy uczestnik – niezależnie czy ma 7 lat czy 40 – ma prawo głosu w dyskusji, jednak naszym narzędziem do podejmowania decyzji nie jest głosowanie. Stosujemy metodę **Uzgodnień Systemowych** (Systemic Consensing) - metodę podejmowania decyzji, która dąży do maksymalnego zbliżenia się do konsensusu poprzez minimalizowanie oporu. Zamiast skupiać się na większościowych głosach „za”, metoda ta koncentruje się na identyfikowaniu i redukowaniu sprzeciwu wobec danej propozycji. Uważamy, że umożliwienie wyrażenia sprzeciwu to wyraz godności człowieka. Decyzje, które spotykają się z dużym oporem, mogą być mniej sprawiedliwe niż te, które znajdują rozwiązanie akceptowalne dla wszystkich. Ponadto, im mniejszy opór wobec decyzji, tym większa szansa na jej skuteczną realizację bez konieczności nadzoru. Metoda ta sprzyja otwartej dyskusji i zapobiega sytuacjom, w których niewyrażony sprzeciw prowadzi do konfliktów. Systemowy Konsens jest alternatywą dla głosowania większościowego, które może prowadzić do sytuacji „wygrani vs. przegrani”, oraz dla tradycyjnego konsensusu, który często prowadzi do blokowania decyzji przez jednostki mające prawo weta.
- **Rozwiązywanie konfliktów:** Konflikty i trudności są naturalną częścią życia, także szkolnego. Ważne jest, jak na nie reagujemy. W naszej szkole będziemy przede wszystkim rozmawiać, wspólnie ucząc się jak podchodzić do konfliktów z empatią i uważnością na emocje obu stron konfliktu. Ważne będzie u nas rozpoznawanie i otwarte komunikowanie swoich emocji oraz potrzeb. Mamy kilka poziomów reagowania:
 - Na bieżąco dzieci często same między sobą rozwiązują spory, negocjując lub prosząc kogoś o pomoc w mediacji. Każde dziecko może zwrócić się do dowolnego nauczyciela albo starszego kolegi z prośbą: „Pomóż nam, nie umiemy się dogadać”. W naszej szkole będziemy uczyć komunikacji w duchu porozumienia bez przemocy - zaangażowane osoby będą pytane o to, jak się czują w związku z określonym zdarzeniem, i czego oczekują od drugiej osoby. Będziemy też stosować techniki mediacji, słuchając obu stron i starając się, by to same strony zaproponowały rozwiązanie. Rolą dorosłego jest upewnić się, że każdy czuje się wysłuchany.
 - Jeśli sytuacja jest poważniejsza (np. jedno dziecko poważnie skrzywdziło drugie, złamano ważną zasadę bezpieczeństwa), wtedy sprawę wnosi się na najbliższe wspólne spotkanie (codzienne popołudniowe lub poniedziałkowe walne). Tam cała społeczność analizuje problem w procesie facilitatedym przez osobę z kadry specjalizującą się w mediacjach oraz kręgach naprawczych. Staramy się zrozumieć, co się stało i wspólnie decydujemy o następstwach. Konsekwencje nie są „karą” w tradycyjnym sensie – raczej próbą naprawy sytuacji i zapewnienia, że to się nie powtórzy. Np. jeśli ktoś celowo zniszczył kolegom pracę plastyczną, społeczność może zdecydować, że ta osoba ma pomóc w odtworzeniu

pracy lub organizuje dla poszkodowanych jakiś miły gest. Czasem samo upomnienie społeczności działa na dziecko otęrażwajaco – dzieci bardzo sobie cenią opinię grupy. W ostateczności, przy poważnych naruszeniach, społeczność może zdecydować o czasowym zawieszeniu pewnych przywilejów (np. zakaz korzystania z komputera na tydzień, jeśli ktoś używał go niezgodnie z zasadami i szkodził innym). Decyzje tego typu są jednak rzadkie – częściej udaje się dojść do porozumienia przez dialog.

- Będziemy mieć także wybieranych rotacyjnie rzeczników praw – dwie osoby (jeden uczeń, jeden nauczyciel), do których każdy może się zgłosić poufnie, jeśli czuje, że jego prawa w szkole są łamane, a boi się mówić publicznie. Rzecznicy wtedy pomogą sprawę zaadresować na forum lub bezpośrednio z daną osobą.
- Dzięki tym mechanizmom chcemy utrzymywać atmosferę zaufania i sprawiedliwości. Dzieci będą widzieć, że konflikt można rozwiązać bez krzyku i kar cielesnych, a przez spokojną rozmowę i wspólne ustalenie, co dalej. Będą uczyć się odpowiedzialności społecznej – tego, że ich zachowanie wpływa na innych. Co ważne, system działa też wychowawczo: jeśli np. społeczność kilka razy stanowczo zareaguje na agresję, agresywny uczeń z czasem samoogranicza takie zachowania, bo nie chce być wykluczony z grupy (choć jeśli agresja się powtarza, do procesu włączani są też rodzice). W tradycyjnej szkole często konflikty są tłumione przez nauczyciela – u nas dzieci mają szansę przepracować je i wyciągnąć wnioski.
- **Prace i obowiązki:** Szkoła to miejsce, o które wspólnie dbamy. Dlatego wszyscy, łącznie z dziećmi, wykonujemy pewne obowiązki porządkowe. Funkcjonować będzie u nas grafik dyżurów (ustalany na spotkaniach): sprzątanie po obiedzie, dbanie o porządek w kąciek plastycznym, karmienie zwierząt szkolnych, podlewanie roślin, itp. Dzieci same zgłaszają się do zadań, które chcą pełnić – staramy się rotować, by każdy spróbował różnych rzeczy. Jeśli ktoś zapomni o dyżurze, przypominamy, zamieniamy się – uczymy się elastyczności. Ważne, że te prace nie są traktowane jako kara czy coś poniżającego, ale naturalna część życia społeczności: „to nasza szkoła, dbajmy o nią razem”. Często dzieci wykonują je z dumą (np. dyżurny tygodnia nosi „odznakę” i jest proszony o dopilnowanie, czy świetlica jest czysta). W ten sposób budujemy poczucie współwłasności miejsca.
- **Gdy zasady są łamane:** Zdarza się, że dzieci potrzebują czasu i wsparcia, by te zasady zrozumieć i przyjąć. Jeśli jednak ktoś uporczywie je łamie, mimo wielu prób rozmowy i pomocy, może być czasowo wyłączony z udziału w niektórych aktywnościach – np. ze spotkań społeczności czy zajęć, jeśli jego zachowanie zakłóca ich przebieg lub zagraża innym. W wyjątkowo trudnych sytuacjach, gdy zachowanie dziecka poważnie narusza dobro całej społeczności i nie ulega zmianie mimo wsparcia, możliwe jest zawieszenie jego obecności w szkole na

określony czas. Taka decyzja podejmowana jest wspólnie przez dorosłych członków społeczności – kadrę i rodziców – z myślą o dobru wszystkich dzieci. W najrzadszych, skrajnych przypadkach, może zapaść decyzja o zakończeniu współpracy ze szkołą.

Podsumowując, nasza szkoła działa jak mała demokratyczna społeczność. Dzieci mają realny wpływ na to, co się dzieje – a przez to czują odpowiedzialność. Uczą się demokracji, przeżywając ją codziennie: doświadczają, że można rządzić się samemu, szanując innych, że wolność idzie w parze z dyscypliną wewnętrzną. Jesteśmy przekonani, że takie doświadczenia zaprocentują w dorosłym życiu naszych uczniów – będą świadomymi obywatelami, umiejącymi współpracować, ale i bronić swojego zdania.

Nauka bez ocen i monitorowanie postępów

W tej szkole nie będzie ocen. Badania pokazują, że oceny stymulują zewnętrzną motywację, jednocześnie obniżając motywację wewnętrzną. System oceniania może również prowadzić do niezdrowej rywalizacji i porównywania się z innymi, co może negatywnie wpływać na relacje rówieśnicze oraz poczucie własnej wartości.

Jednym z częstych pytań rodziców jest: „*Skąd będę wiedzieć, czego moje dziecko się nauczyło, skoro nie ma ocen i klasówek?*”. Rozumiemy te obawy, bo sami wyrosliśmy w systemie, gdzie stopnie były głównym miernikiem. W edukacji demokratycznej stosujemy inne metody obserwacji i wspierania postępów dziecka:

- **Bieżąca informacja zwrotna:** Nasi nauczyciele na bieżąco rozmawiają z uczniami o ich pracy i pomysłach. Jeśli dziecko coś tworzy – powiedzmy buduje model samolotu – nauczyciel może skomentować: „*Widzę, że włożyłeś w to dużo wysiłku, świetnie rozwiązałeś problem skrzydeł, a zastanawiałeś się nad wyważeniem ogona? Może spróbujemy puścić go i zobaczymy, jak leci?*”. Taki dialog odbywa się naturalnie, w trakcie działania. Dziecko dostaje pozytywną uwagę na to, co robi (zamiast lakonicznej oceny „dobrze/źle”), a także wskazówki rozwojowe – co może usprawnić, nad czym pomyśleć. Ważne: wskazówki dajemy tylko wtedy, gdy dziecko jest na nie gotowe i chce ich. Nie krytykujemy bez pytania. Jeśli dziecko jest dumne ze swojego rysunku, najpierw docenimy wysiłek i pomysł; dopiero gdy samo np. zapyta „*jak ci się podoba, co byś dodał?*”, wejdziemy głębiej w dialog.
- **Samodzielna ocena ucznia:** Uczymy dzieci od początku, by same umiały ocenić swoją pracę. Na początku może to być proste pytanie: „*Jak się czułeś realizując ten projekt? Co było najfajniejsze, a co trudne?*”. Będziemy stopniowo wprowadzać elementy autorefleksji: np. starsze dzieci będą prowadzić dzienniczki lub portfolio, gdzie będą zapisywać, czego się danego dnia nauczyły, co odkryły, co by

chciały poprawić. Nie jest to obowiązkowe – raczej sugerowane jako pomoc dla nich samych. Niektóre dzieci bardzo to polubią, inne mniej – dostosowujemy się do indywidualnych preferencji. Niemniej, z czasem nasi uczniowie potrafią świadomie mówić o swoich umiejętnościach i brakach, co jest cenniejsze niż stopień na świadectwie.

- **Brak ocen cyfrowych:** Nie wystawiamy ocen w skali 1–6 ani procentach. Zamiast tego, dwa razy do roku (styczeń i czerwiec) organizujemy proces samooceny, w którym dzieci na podstawie zaproponowanych przez nas pytań oceniają swoje postępy w nauce. W takim procesie dziecko określa:
 - nad czym pracowało w danym okresie (projekty, warsztaty, aktywności),
 - jakie umiejętności i cechy przy tym nabyło,
 - w jakich obszarach robi postępy,
 - co sprawiało trudność lub jakie nowe wyzwania są przed nim.

Zarówno rodzic, jak i dziecko mogą poprosić kadrę o informację zwrotną i tylko na podstawie takiej prośby kadra dzieli się swoimi spostrzeżeniami nt rozwoju dziecka.

- **Portfolio prac:** Zachęcamy dzieci do gromadzenia swojej twórczości – rysunków, notatek, zdjęć budowli, nagrań z przedstawień – w formie portfolio. W razie potrzeby (np. przy zmianie szkoły czy na koniec etapu edukacyjnego) portfolio to może posłużyć do pokazania, czego dziecko doświadczyło i czego się nauczyło, w bardziej namacalny sposób niż świadectwo. Regularnie będziemy organizować też „dzień projektów”, kiedy uczniowie prezentują społeczności (i chętnym rodzicom) wybrane dokonania – to okazja do świętowania sukcesów i docenienia własnej pracy.

Rodzice będą otrzymywać rzetelne informacje o postępach dzieci, choć w innej formie niż tradycyjnie. Z doświadczenia wiemy, że po początkowym okresie przyzwyczajenia, większość rodziców docenia bogactwo informacji jakościowej o dziecku. Zamiast suchych stopni dowiadują się Państwo, jakim człowiekiem staje się Wasze dziecko, co je pasjonuje, jak radzi sobie z wyzwaniami. Zapraszamy też zawsze do rozmów indywidualnych – jeśli ktoś ma wątpliwości, chce dopytać o rozwój dziecka, nauczyciele i mentorzy są do dyspozycji (można umówić się na spotkanie w dogodnym czasie).

Podstawa programowa i egzaminy

Wielu rodziców obawia się: „Czy w takiej swobodnej szkole moje dziecko nauczy się wszystkiego, co powinno? Czy nie zamknie mu to drogi na studia czy do normalnej pracy?”. To zrozumiałe pytania. Oto jak podchodzimy do kwestii realizacji podstawy programowej i ogólnego przygotowania do dalszej edukacji:

- **Realizacja wymagań programowych:** Jesteśmy prywatną szkołą dla dzieci w edukacji domowej, działającą na zasadach autorskiego programu (jako fundacja organizujemy edukację domową dla dzieci zapisanych w niepublicznej szkole podstawowej, z którą jesteśmy związani umową). Oznacza to, że musimy zapewnić warunki do realizacji podstawy programowej MEN – tyle, że nie w tradycyjny sposób.
- W praktyce, poprzez bogactwo projektów, warsztatów i doświadczeń, pokrywamy podstawę programową, a nawet oferujemy znacznie szerszy zakres edukacji niż sama podstawa. Na przykład: podstawowe działania matematyczne dzieci ćwiczą licząc fundusze na wycieczkę lub grając w gry planszowe wymagające dodawania. Umiejętność pisania rozwijają, prowadząc korespondencję e-mailową z przyjaciółmi z innego miasta albo spisując zasady swojej zabawy. Wiedzę z przyrody zdobywają uprawiając szkolny ogródek, a z historii – słuchając opowieści dziadka jednego z uczniów, który przychodzi jako gość opowiedzieć o dawnych czasach. U nas nauka jest kontekstowa – osadzona w realnych działaniach. To sprawia, że zapamiętuje się ją lepiej. Najwięcej nauki “wydarza się” w codziennych interakcjach i sytuacjach mających miejsce w szkole lub poza nią, gdzie dzieci będą angażować się we wspólne rytuały, zabawy i projekty rozwijające je na wielu poziomach.
- W naszej szkole nie będzie tradycyjnych przedmiotów, takich jak j. polski, geografia czy matematyka. Wiedza wchodząca w skład oficjalnej podstawy programowej będzie obecna przy realizacji wspólnych projektów oraz na zajęciach łączących dziedziny (np. cykliczne zajęcia z "Natury" lub "Komunikacji międzyludzkiej").
- **Wsparcie w przedmiotach formalnych:** Oczywiście bywa i tak, że pewne treści z podstawy nie pojawią się naturalnie. Dlatego czujnie monitorujemy (poprzez rozmowy i obserwację), jakie obszary mogą wymagać wprowadzenia. Jeśli np. widzimy, że mało kto zainteresował się geografią w danym roku, to staramy się zainteresować dzieci projektem ogólnoszkolnym o tematyce geograficznej (np. „Planeta Ziemia – wyprawa dookoła świata” z różnymi aktywnościami). Staramy się zaciekać tym tematem, zamiast po prostu przerabiać go z przymusu. Zwykle to działa – prędzej czy później znajdzie się pretekst, by dziecko nauczyło się tego, co konieczne. W ostateczności, jak wspomniano, przed corocznym

egzaminem organizujemy cykl spotkań powtórkowych dla chętnych, żeby uzupełnić ewentualne luki.

- **Egzaminy zewnętrzne:** Ponieważ formalnie dzieci w wieku 7-15 lat muszą realizować obowiązek szkolny, nasi uczniowie są zgłoszeni w trybie edukacji domowej do szkoły partnerskiej (niepublicznej szkoły Fundacji Wesoła Góra), co oznacza, że raz do roku muszą zdać egzamin klasyfikacyjny z podstawy programowej dla swojego rocznika. Odbywa się to w zaprzyjaźnionej szkole, która rozumie nasze podejście do edukacji i uwzględnia je w procesie egzaminacyjnym.

Zdajemy sobie sprawę, że to duże wyzwanie, bo nasza filozofia na co dzień odchodzi od sztywnej podstawy. Dlatego w drugiej połowie roku szkolnego będziemy proponować uczniom, którzy mają takie egzaminy, dodatkowe konsultacje i wsparcie w przygotowaniach. Będziemy to robić ostrożnie, by nie wywoływać presji – będziemy starać się raczej pokazać, że egzamin to po prostu kolejny projekt do przejścia. W praktyce uczniowie szkół demokratycznych zdają te egzaminy bez większych problemów, bo okazuje się, że ich naturalna ciekawość przez rok zaprowadziła ich do wiedzy z wielu wymaganych dziedzin. Jeśli czegoś brakuje (np. materiału z historii), organizowane będą dobrowolne kursy/powtórki specjalnie pod egzamin. Młodsze dzieci (edukacja wczesnoszkolna) przechodzą przez takie egzaminy w formie rozmowy czy pokazania portfolio, w czym uzyskają pełne wsparcie kadry.

Zeszyty ćwiczeń, które mogą być wykorzystywane do przygotowań do egzaminu, będą dostępne w szkole. Dzieci mogą z nich korzystać, mogą je też pożyczać do domu. Czasami będziemy bawić się w “szkołę” i rozwiązywać je wspólnie, ale nie będzie to aktywność na stałe wpisana w życie szkoły.

- **Efekty – doświadczenia absolwentów:** Szkoły demokratyczne na świecie mają już tysiące absolwentów i ich losy są śledzone od lat. Okazuje się, że dzieci uczone w wolności doskonale radzą sobie w dorosłym życiu. Wielu z nich kontynuuje edukację na wyższym poziomie – i to z sukcesami, bo idą tam z własnej woli, wiedząc co chcą studiować (nie są „wypalone” szkołą). Inni wybierają ścieżki przedsiębiorcze, artystyczne czy społeczne – i wyróżniają się kreatywnością oraz samodzielnością. W naszej polskiej rzeczywistości absolwenci edukacji demokratycznej zwykle zdają egzaminy ósmoklasisty na poziomie pozwalającym dostać się do wybranej szkoły średniej. Co ważne, kompetencje społeczne i emocjonalne wyniesione z takiej szkoły bardzo pomagają im później – potrafią nawiązać relację z nauczycielem, są partnerami w dyskusji, umieją organizować sobie naukę (bo całe życie to robili).

- Dzieci będą informowane o naturze systemu publicznego i obowiązkowym programie szkolnym, tak aby rozumiały konsekwencje nie zdania egzaminów i miały świadomość konieczności pozyskiwania wiedzy, która w wielu przypadkach nie przyda im się w życiu codziennym. Naszym celem będzie uświadamianie dzieciom z czym wiąże się ich pobyt w szkole demokratycznej i stopniowe przenoszenie na nie odpowiedzialności za naukę. Chodzi o to, aby uczyć dzieci samodzielnego zarządzania procesem przygotowywania się do egzaminów. Jednocześnie, mamy świadomość, że na pierwszym etapie edukacyjnym (1-3) jeszcze jest na to za wcześnie. Rolą kadry będzie sprawdzanie z dziećmi z czym mają trudności, jakiego wsparcia potrzebują, i oferowania im tego wsparcia. Na dalszych etapach edukacji przydatne mogą się okazać narzędzia mające pomagać dzieciom przygotowanie się do egzaminów, np. arkusze monitorowania podstawy programowej.
- **Nasze zobowiązanie:** Jako szkoła czujemy się zobowiązani przed rodzicami i przed uczniami, by otworzyć im wszystkie drzwi, nie zamykać żadnych. Oznacza to, że jeśli tylko dziecko w pewnym momencie powie: „Chcę iść do technikum informatycznego” albo „Marzę, by zostać lekarzem”, zrobimy wszystko, by pomóc mu zdobyć potrzebną wiedzę i dokumenty (świadectwa, egzaminy) do tego celu. Mamy świadomość, że system zewnętrzny może wymagać pewnych formalności – podejmiemy do nich jednak tak, by nie zaprzepaścić ciekawości i radości z nauki. Możliwe, że niektóre dzieci z naszej szkoły zostaną tu dłużej, bo uznają, że edukacja demokratyczna im odpowiada bardziej niż jakakolwiek zewnętrzna. Inne być może po podstawówce wybiorą tradycyjne liceum – chcemy, by były na to gotowe i by to był ich własny, świadomy wybór.

Podsumowując, realizujemy podstawę programową, ale w sposób elastyczny i indywidualny. Naszym priorytetem jest rozbudzanie pasji i uczenie umiejętności, a nie „przerobienie podręcznika”. Dzięki temu dzieci uczą się realnie, a nie pod test. Gdy przychodzi czas egzaminów czy dalszej nauki – radzą sobie, bo są zmotywowane i potrafią się uczyć samodzielnie, nie dla ocen, tylko dla siebie.

Nauka czytania, pisania i języków

Nie narzucamy dzieciom sposobu ani tempa nauki czytania i pisania. Wierzimy, że każde dziecko ma swoją naturalną drogę i moment, w którym pojawia się gotowość. Tak jak nikt nie uczy dziecka chodzić według planu, tak samo nie trzeba go „uczyć” czytać – wystarczy stworzyć środowisko, w którym ta potrzeba może się pojawić i rozwinąć.

Inspirując się edukacją waldorfską, będziemy zapraszać dzieci do poznawania liter i dźwięków wszystkimi zmysłami – zanim się ich nauczą, mogą je malować, formować z plasteliny albo odtwarzać ruchem ciała. Takie ucieleśnione doświadczanie sprawia, że litery stają się czymś bliskim i naturalnym.

Podobnie traktujemy naukę języków obcych – nie jako obowiązek, lecz jako część codzienności. Nie planujemy organizowania zajęć z języków, bo język angielski będzie nam towarzyszyć na co dzień. Niektóre rozmowy w szkole będą prowadzone po angielsku, a dzieci będą naturalnie oswajać się z językiem poprzez kontakt z dorosłymi i zabawę. W szkole będą dostępne książki dla dzieci po angielsku i inne materiały, które będą okazją do regularnego kontaktu z językiem obcym.

Zajęcia nie związane z podstawą programową

Inspirując się pedagogiką waldorfską, w naszej szkole ważna będzie sztuka - jako podstawowa aktywność rozwijająca mózg dziecka i dziecko holistycznie.

Badania pokazują, że sztuka odgrywa kluczową rolę w rozwoju dziecka, wspierając mielinizację połączeń nerwowych, co poprawia efektywność przekazywania informacji w mózgu. Twórcze aktywności artystyczne rozwijają zdolności motoryczne, percepcję wzrokową i koordynację ręka-oko. Sztuka pomaga dzieciom w regulacji emocji, wyrażaniu siebie i budowaniu empatii, a także wspiera kreatywność i krytyczne myślenie.

Będziemy zatem proponować dzieciom malowanie, rysowanie, wycinanie i wyklejanie, śpiewanie, teatr, granie na instrumentach, rzeźbę oraz tworzenie i opowiadanie historii.

Poza sztuką, chcemy inspirować dzieci do angażowania się w aktywności związane z ciałem - taniec, joga i qi-gong dla dzieci, łagodne ćwiczenia inspirowane terapią ciałem (Alexander Lowen) dopasowane do wieku dziecka, a także zabawy w improwizację aktorską.

Regularnie będziemy też wychodzić z inicjatywą zajęć i zabaw pogłębiających zrozumienie swojego świata wewnętrznego. Zainteresowane tym dzieci będą w ten sposób uczyć się o swoich emocjach, relacjach, komunikacji, o tym jak działa człowiek i jak rozumieć siebie.

Projekty

Projekty będą nieodłączną częścią życia szkolnego, realizując przy tym szereg funkcji:

- będą uczyć zaangażowania i współpracy z innymi dziećmi i dorosłymi,
- będą dawać przestrzeń na wyrażenie się dzieciom artystycznie,
- pozwolą im uczyć się przedmiotów z podstawy programowej oraz poznawać poruszane tam tematy bardziej wielowymiarowo.

Przykładowym tematem projektu może być „Las”. Taki projekt może zawierać w sobie szereg różnych obszarów wiedzy i aktywności rozwijających dziecko na wielu poziomach:

- Rysowanie, malowanie lub tworzenie kolaży z materiałów znalezionych w lesie,
- Tworzenie land artu – instalacji artystycznych z naturalnych materiałów,
- Zbieranie liści, kory, nasion, kamieni czy owadów i badanie ich w laboratorium szkolnym,
- Zanurzenie się w naturze i doświadczenie wartości przebywania w świecie natury,
- Organizowanie gier terenowych, które wymagają korzystania z mapy, kompasu i znajomości topografii,
- Uczenie się o inteligencji drzew i wzajemnych powiązaniach między roślinami w świecie naturalnym,
- Zbieranie jadalnych roślin (np. jagód, ziół) i przygotowywanie z nich prostych potraw,
- Rozwijanie zdolności manualnych, takich jak budowanie krzesła z drewna czy rzeźba w drewnie.

Wymienione powyżej aktywności stają się nośnikiem do wplatania treści z zakresu geografii, biologii, fizyki, matematyki i wielu innych przedmiotów, które uczone w tak angażujący sposób zostają w głowie dziecka na dłużej, niż uczone „w ławce”.

Każdy projekt będzie realizowany na przestrzeni 3-4 miesięcy, generując pomysły na konkretne aktywności szkolne w każdym tygodniu.

Wsparcie psychologiczne i emocjonalne dla dzieci

W naszej szkole zwracamy szczególną uwagę na dobrostan emocjonalny uczniów. Tworzymy środowisko, gdzie każdy czuje się akceptowany, wysłuchany i ważny. Będzie to przestrzeń, w której dzieci są w kontakcie z samym sobą i potrafią podążać za własną ciekawością, rozwijając się w swoim naturalnym rytmie i dobrym dla siebie kierunku. Jak konkretnie wspieramy dzieci na poziomie psychicznym i emocjonalnym?

- **Relacje i atmosfera zaufania:** W myśl zasady “nie ma edukacji bez relacji”, od pierwszych dni będziemy starać się zbudować z dziećmi bliskie i ciepłe relacje oparte na zaufaniu. Będą to relacje oparte na szacunku, a nie autorytecie. Ważną częścią takich relacji jest stawianie zdrowych granic. Każdy dorosły w naszej szkole wchodzi w relacje z dziećmi w sposób naturalny i autentyczny, nie ukrywając swoich emocji czy potrzeb. Stawiamy na szczerość w relacji z dziećmi, dlatego jeśli opiekun ma np. gorszy dzień, to może o tym swobodnie mówić, modelując w ten sposób postawę, w której mówienie o trudnych emocjach jest czymś zupełnie naturalnym i pożądanym. Relacje, które tworzymy, dają przestrzeń na rozmowę z dziećmi o wszystkim - na spotkanie człowieka z człowiekiem. Jesteśmy zawsze otwarci i dostępni do rozmowy na jakikolwiek temat, który jest ważny dla dziecka i podkreślamy tę dostępność.

W naszej szkole punktem odniesienia przy budowaniu relacji jest psychologia humanistyczna Carla Rogersa oraz pedagogika Gestalt, w której za priorytet uznaje się bezpośredni, horyzontalny kontakt JA-TY pedagoga i ucznia, a uczenie się jest procesem zachodzącym na granicy kontaktu między opiekunem i uczniem.

- **Pedagogika Gestalt** doskonale wpisuje się w wartości edukacji demokratycznej, ponieważ stawia w centrum relację, uważność na procesy grupowe oraz rozwój osobisty każdego dziecka. Wspiera autonomię, autentyczność i odpowiedzialność – kluczowe kompetencje, które budujemy w naszej społeczności szkolnej. W codziennym życiu szkoły obecna będzie poprzez sposób prowadzenia rozmów, podejście nauczycieli do uczniów, towarzyszenie emocjom, rozwiązywanie konfliktów oraz budowanie bezpiecznego środowiska, w którym każde dziecko może być sobą. Korzystamy z narzędzi i postaw wywodzących się z Gestalt, by wspierać dzieci w byciu świadomymi uczestnikami swojego procesu uczenia się i życia w grupie.
- **Indywidualna opieka mentora:** Jak wspomnieliśmy, na pewnym etapie każde dziecko będzie swojego mentora. Jednym z zadań mentora jest zadbać o komfort psychiczny wychowanka. To oznacza, że jeśli zauważymy oznaki długotrwałego stresu, wycofania, depresji – reagujemy. Mentor porozmawia indywidualnie, spróbuje dowiedzieć się, co leży u podłoża. Jeśli problem jest poważniejszy (np. podejrzenie dysleksji, trudności sensoryczne), skontaktujemy się z rodzicami, by wspólnie ustalić najlepsze wsparcie. W razie konieczności szkoła pomoże wdrożyć zalecenia specjalisty w codziennej pracy z dzieckiem (np. ćwiczenia uspokajające, plan aktywności dostosowany do ADHD itp.).
- **Wrażliwość na traumę:** Nasza szkoła jest uwrażliwiona na traumę (“Trauma-informed school”). Wiemy, że trauma i trudności ze zdrowiem psychicznym są w dzisiejszym świecie powszechne i często trudno je rozpoznać

na pierwszy rzut oka. Takie trudności mogą stanowić poważną barierę w nauce, dlatego nasza kadra jest odpowiednio przygotowana, aby pomagać uczniom w radzeniu sobie z wyzwaniami emocjonalnymi i społecznymi. Inspirujemy się badaniami z zakresu psychologii, medycyny i neurobiologii, które jasno pokazują, że nierozwiązane traumy z dzieciństwa mogą prowadzić do poważnych problemów zdrowotnych i psychicznych w dorosłym życiu (mowa tutaj również o traumach przez małe "t", które łatwo zlekceważyć). Ważną rolę odgrywać będzie u nas szkolenie kadry pedagogicznej z takich metod jak IFS (System Wewnętrznej Rodziny) czy Teoria Poliwagalna, dzięki czemu nauczyciele i asystenci są w stanie skutecznie reagować na łagodne i umiarkowane trudności psychiczne dzieci, osiągając efekty porównywalne do pracy specjalistów.

Zawsze, gdy kadra zauważy coś niepokojącego, będziemy kontaktować się z rodzicami. Możemy polecić psychologa dziecięcego lub terapeutę – współpracujemy z wieloma zaufanymi specjalistami zewnętrznymi, do których kierujemy w razie potrzeby. Michał Pasterski, współzałożyciel szkoły, jest właścicielem firmy organizującej szkolenia dla psychoterapeutów w Polsce i na całym świecie, posiadając kontakt z najlepszymi specjalistami w tej dziedzinie, również w kontekście terapii dzieci.

W szkole na część etatu będzie też zatrudniony psycholog i/lub psychoterapeuta, który oprócz organizowania ciekawych zajęć dla dzieci, będzie mógł na bieżąco konsultować ważne sprawy z kadrami i przeprowadzać dla nich szkolenia.

- **Bezpieczeństwo fizyczne i emocjonalne:** Podejmujemy środki, by eliminować realne zagrożenia: mamy zabezpieczony teren, nauczyciele dyżurują w krytycznych miejscach (np. warsztat stolarski tylko pod opieką dorosłego, basen tylko z ratownikiem). Ale równie ważne jest bezpieczeństwo emocjonalne: żadne dziecko nie może być u nas dręczone, wykluczane czy dyskryminowane. Natychmiast reagujemy na wszelkie przejawy nękania. Co istotne, ponieważ dzieci mają wpływ na zasady, same tworzą kulturę szacunku – więc przypadki celowej przemocy zdarzają się w tego typu szkołach rzadko i są społecznie piętnowane. Jeśli jednak jedno dziecko np. często bije inne, wtedy oprócz pracy wychowawczej z nim, wspieramy ofiary: rozmawiamy, zapewniamy, że miały prawo czuć się skrzywdzone, wzmacniamy ich poczucie wartości. Mamy wewnętrzny proceder antyprzemocowy, który obejmuje też kontakt z rodzicami – współdziałamy, by rozwiązać problem (np. konsultacja u psychologa dziecięcego w razie potrzeby). Nasza szkoła jest otwarta na dzieci o różnych potrzebach, ale oczekujemy od wszystkich – przy wsparciu – przestrzegania fundamentalnej zasady: *szanuj innych, tak jak chcesz, by ciebie szanowano*.
- **Metody psychologiczne, które stosujemy w naszej szkole:** W szkole będziemy używać empatycznego, nieoceniającego języka wg Porozumienia bez Przemocy

(„Gdy mówisz tak głośno, czuję złość. Chciałbym Cię prosić, abyś mówiła ciszej”). Od czasu do czasu będziemy proponować dzieciom ćwiczenia z zakresu NVC w formie angażującej zabawy mającej na celu zaproszenie dzieci do rozwijania swojej empatii.

Będziemy też używać „języka części” wg Systemu Wewnętrznej Rodziny (Internal Family Systems, w skrócie IFS) dzięki któremu pomożemy dzieciom zrozumieć złożoność własnego świata wewnętrznego i nawiązać relacje z własnymi częściami osobowości i emocjami („Część mnie boi się, że przestanę być lubiany przez innych”).

Będziemy eksplorować model P.A.U.S.E., który jest adaptacją terapii IFS w edukacji. To narzędzie, które pomaga w autorefleksji i regulacji emocji, szczególnie w trudnych sytuacjach. Nazwa „P.A.U.S.E.” to akronim, który przypomina, jak reagować na różne wewnętrzne części naszego umysłu, szczególnie te bardziej reaktywne czy impulsywne. P.A.U.S.E. to sposób na zatrzymanie automatycznych reakcji i umożliwienie głębszej refleksji zarówno dzieciom, jak i dorosłym w szkole.

Regularnie będziemy proponować dzieciom dostosowaną do ich wieku terapeutyczną zabawę z ciałem inspirowaną metodą Alexandra Lowena (wyobrazić sobie, że wszyscy w szkole zamieniamy się w lwy i chodzimy po budynku rycząc głośno, nawiązując kontakt ze skumulowaną w nas złością i bezpiecznie ją uwalniając).

Będziemy też oferować praktyki, które wspierają i regulują nasz układ nerwowy - ruch, taniec, spontaniczna zabawa, śmiech, spacer i zanurzanie się w naturze.

- **Rozwój społeczny i emocjonalny:** W pierwszych latach edukacji, kompetencje emocjonalne są dla nas równie ważne, jak umiejętności poznawcze. W codziennych sytuacjach dzieci będą się uczyć, że smutek jest w porządku, a płacz jest pomocny i nie należy go przerywać na siłę. Będą się uczyć, jak radzić sobie ze złością (ale też, że doświadczanie złości jest w porządku i że dopóki nie zagraża ona innym, nie trzeba jej w sobie zatrzymywać). Będą doświadczać bycia z emocjami bez uciekania od nich, oraz bycia w konflikcie bez unikania sytuacji konfliktowych. Chcemy też celebrować sukcesy i cieszyć się z osiągnięć – na kręgu będziemy regularnie prosić, by każdy powiedział coś, z czego jest dumny albo za co jest wdzięczny danego dnia. Takie praktyki otwierają dzieci na doświadczanie pełnego spektrum emocji.
- **Brak stygmatyzacji i presji:** Ważnym aspektem jest to, czego nie ma: nie ma u nas etykiet „ten jest słaby z matmy, a ten zdolny”, nie ma publicznego porównywania. Dziecko nie boi się, że zostanie wywołane do tablicy i

ośmieszane. To ogromna ulga dla wielu dzieci wrażliwych lub o nietypowym stylu myślenia. Każdy może zabłysnąć w swojej dziedzinie i nie musi być mistrzem we wszystkim. U nas dzieci po prostu *są sobą* przez cały dzień. To nie znaczy, że zawsze jest łatwo – w naszej szkole powszechne są trudne emocje, konflikt, a czasami nawet bałagan i chaos – jednak wszystko to dzieje się w bezpiecznej przestrzeni “trzymanej” przez wykwalifikowanych opiekunów.

- **Elastyczne podejście do duchowości:** W naszej szkole bierzemy pod uwagę aspekt duchowości rozumianej jako głębokie, osobiste połączenie z samym sobą, innymi ludźmi, oraz światem natury, które wykracza poza materialne aspekty życia, niezależnie od swoich przekonań religijnych czy światopoglądowych. Duchowość w takim ujęciu to otwartość na pytania egzystencjalne, ciekawość i gotowość do odkrywania głębszych warstw istnienia.

Takie podejście do duchowości może pomóc uczniom w szukaniu odpowiedzi na pytania: Kim jesteśmy? Skąd pochodzimy? Dokąd zmierzamy? Jaką rolę odgrywam w tym wszystkim? W ten sposób szkoła staje się miejscem, gdzie uczniowie mogą nie tylko zdobywać wiedzę, ale również rozwijać swoje wewnętrzne życie, kształtując zdolność do refleksji nad sensem istnienia oraz swoim miejscem w świecie.

Wierzymy, że szkoła nie powinna dostarczać gotowych odpowiedzi na te pytania ani narzucać jakiegś jednej prawdy, ale raczej powinna być miejscem, gdzie wrodzona wrażliwość uczniów, ich naturalna zdolność do zachwytu, zdumienia i poszukiwania są pielęgnowane.

Reasumując, zapewniamy wsparcie psychologiczne głównie poprzez budowanie odpowiedniej kultury i relacji. Oczywiście jesteśmy otwarci na współpracę z rodzicami – jeśli martwią się Państwo o jakieś aspekty (np. nieśmiałość dziecka, agresję, lęki), prosimy zawsze o sygnał. Razem możemy wypracować strategię, by pomóc dziecku. Możemy również zorganizować warsztaty z psychologiem dla zainteresowanych rodziców na tematy wychowawcze, bo widzimy edukację jako wspólne przedsięwzięcie szkoły i domu.

W naszej szkole kadra poprzez swoje zachowania i działania będzie modelować następujące postawy:

- Akceptacja przy popełnianiu błędów,
- Odwaga w zadawaniu pytań i proszeniu o pomoc,
- Odpowiedzialność, wolność do decydowania o sobie,
- Bliski kontakt ze sobą, wsłuchanie się w swoje potrzeby, uważność na siebie,
- Zrozumienie i znajomość swoich emocji,
- Umiejętność bycia z trudnymi emocjami, bez uciekania od nich,

- Podążanie za swoją ciekawością i intuicją, a nie za tym, co robi większość społeczeństwa,
- Otwartość na świat i różne perspektywy, sposoby myślenia oraz kultury,
- Zachwyt życiem i wdzięczność.

Podejście do technologii

Mamy świadomość zagrożeń związanych z nadmierną ekspozycją dzieci na urządzenia mobilne i dlatego w naszej szkole nie używamy smartfonów, tabletów i smartwatchy. Jeśli rodzic potrzebuje mieć kontakt ze swoim dzieckiem, może w każdej chwili zadzwonić na szkolny "dyżurny" numer telefonu, który zawsze będzie obsługiwany przez kogoś z kadry (osobę będącą w danym momencie w szkole).

Jednocześnie zdajemy też sobie sprawę z tego, że całkowite zakazywanie korzystania z technologii odbiera dzieciom możliwość rozwoju umiejętności wyszukiwania i pozyskiwania informacji, która będzie dla nich ważna w dorosłym życiu. Dlatego dzieci będą mieć dostęp do kilku laptopów z dostępem do internetu, z których będą mogli korzystać pod nadzorem szkolnej kadry.

Nie podjęliśmy jeszcze decyzji o tym, czy dzieci powinny mieć możliwość grania w gry komputerowe (i jeśli tak, to czy i w jaki sposób powinien być ograniczony wybór poszczególnych gier). Jest to obszar, który chcemy konsultować z rodzicami w trakcie rozmów rekrutacyjnych i na podstawie tych rozmów podejmiemy decyzję, która będzie najlepsza dla społeczności.

Współpraca z rodzicami

W szkole demokratycznej rola rodziców jest trochę inna niż w tradycyjnej, ale nadal niezwykle ważna. Jesteście Państwo dla nas partnerami w wychowaniu i edukacji Waszych dzieci. Jak wygląda nasza współpraca?

- **Komunikacja i transparentność:** Stawiamy na otwartą komunikację. Mamy kilka kanałów informowania rodziców o życiu szkoły:
 - **Cotygodniowy biuletyn e-mailowy**, w którym piszemy, co się działo w minionym tygodniu (zdjęcia, główne wydarzenia, tematy projektów, decyzje podjęte na spotkaniu szkolnym) oraz zapowiadamy nadchodzące plany.
 - **Grupa dyskusyjna online dla rodziców i kadry**, gdzie można zadawać pytania, dzielić się refleksjami, zgłaszać pomysły. Kadra tam bywa codziennie, odpowiada, wyjaśnia.
 - **Indywidualny kontakt:** mentorzy dzieci są dostępni pod telefonem lub mailem, można się umówić na rozmowę, gdy tylko poczujecie Państwo

taką potrzebę. Raz w roku proponujemy również spotkanie jeden-na-jeden każdego mentora z rodzicem jego podopiecznych, by omówić postępy i ewentualne troski (choć to opcjonalne – jeśli nie ma potrzeby, nie narzucamy).

- **Spotkania dla rodziców** odbywają się raz w miesiącu. Ich głównym celem jest stworzenie przestrzeni dla głosu rodziców. W trakcie tych spotkań rodzice są zapraszani do dzielenia się ze sobą i kadrami szkoły swoją informacją zwrotną, przemyśleniami, pomysłami i inicjatywami. W drugiej części spotkania kadra szkoły będzie dzielić się z rodzicami wieściami o rozwoju szkoły oraz wartych uwagi sytuacjach i dynamikach obserwowanych w grupie dzieci. Będziemy też omawiać ewentualne zmiany organizacyjne i opowiadać o tym, jak dzieci doświadczają naszej demokratycznej społeczności. Spotkania będą trwać około 1,5 godziny i będą prowadzone przez osobę z kadry szkolnej. Pierwsze spotkanie jest zaplanowane na wrzesień. Na tym spotkaniu wspólnie z rodzicami zdecydujemy o częstotliwości tych spotkań (mogą się one odbywać raz w miesiącu, raz na dwa miesiące, lub nieregularnie).
- Raz na dwa lub trzy miesiące organizujemy **warsztaty dla rodziców**. Warsztaty będą prowadzone przez psychologów, pedagogów, psychoterapeutów z doświadczeniem w takich dziedzinach, jak Rodzicielstwo Bliskości, pedagogika Gestalt, Porozumienie bez Przemocy, System Wewnętrznej Rodziny (IFS), Teoria Poliwagalna, itp. Oto kilka przykładowych tematów warsztatów:
 - Wspieranie dziecka w wyrażaniu emocji
 - Umiejętność prowadzenia empatycznego dialogu z dzieckiem
 - Wolne dziecko, czyli jak uczyć dokonywania wyborów
 - Autentyczność w relacji rodzic - dziecko
 - Jak trzymać przestrzeń dla trudnych emocji dzieci
- **Udział w życiu szkoły:** Zachęcamy rodziców do współtworzenia szkoły w takich formach, które nie zaburzają samodzielności dzieci. Przykładowe możliwości:
 - Jeśli macie Państwo pasję lub zawód, którym moglibyście podzielić się z dziećmi – zapraszamy! Może ktoś z Was potrafi ciekawie opowiedzieć o astronomii, może pokazać podstawy szycia, albo zagrać koncert na gitarze? Chętnie zorganizujemy spotkanie, pokaz lub warsztat dla chętnych uczniów z Państwa udziałem. Dzieci bardzo lubią, gdy rodzice stają się „mistrzami” w jakiejś dziedzinie – buduje to też pomost między domem a szkołą.
 - **Wycieczki i wyjścia:** Przy niektórych wyjściach przyda się pomoc rodziców jako opiekunów. Np. jeśli jedziemy z całą szkołą na biwak pod namioty, zwykle prosimy kilku rodziców o wsparcie logistyczne i nadzór. Oczywiście staramy się, by trzon kadry stanowili opiekunowie ze szkoły,

ale obecność rodzica (zwłaszcza młodszych dzieci) bywa dla nich dodatkowym komfortem.

- **Prace na rzecz szkoły:** Jesteśmy małą społecznością, czasem infrastruktura wymaga wspólnych działań. Organizujemy np. dwa razy do roku „czyn społeczny” – sobotnie spotkanie, na które zapraszamy chętnych rodziców i dzieci, by razem popracować nad poprawą naszej przestrzeni (malowanie płotu, naprawa zabawek, sprzątanie ogródka, itp.). To świetna okazja do integracji dorosłych ze szkołą od kuchni.
- **Rada Rodziców:** Pozostawiamy to w pełni w zakresie wpływu społeczności rodziców - wokół szkół demokratycznych często organizują się mniejsze grupki rodziców, którzy chcą się angażować w życie szkoły nieco bardziej. Taka grupa może włączyć się w prace bardziej „od zaplecza” (np. pisanie projektów o dotacje, organizacja zbiórek funduszy, promocja szkoły). Jesteśmy otwarci na wszelkie wsparcie ze strony rodziców.
- **Zaufanie i spójność wychowawcza:** Mamy świadomość, że model demokratyczny różni się od tego, czego sami doświadczyliśmy jako uczniowie. Dlatego bardzo nam zależy na wzajemnym zaufaniu. Prosimy rodziców, by starali się rozumieć i wspierać nasz sposób pracy, nawet jeśli czasem budzi on wątpliwości. Jesteśmy otwarci na pytania – wolimy, by ktoś dziesięć razy zapytał „czemu nie każecie mu tego zrobić, przecież powinien umieć?” i usłyszał nasze wyjaśnienie, niż żeby rodziła się frustracja czy podważanie autorytetu szkoły przy dziecku.

Naszym marzeniem jest, by szkoła stała się dla całych rodzin miejscem pozytywnej zmiany. Aby również rodzice czerpali inspirację z naszych metod i przenosili elementy podejścia demokratycznego do życia domowego (np. rodzinne narady, większa autonomia dziecka w obowiązkach domowych, itp.). Oczywiście to osobista decyzja każdego – my oferujemy przestrzeń do dialogu i refleksji. Na pewno jednak bez Państwa wsparcia i zaufania szkoła demokratyczna nie zadziała. Dlatego dziękujemy każdemu rodzicowi, który decyduje się wejść z nami w tę przygodę i wychodzi z roli „klienta szkoły”, a staje się członkiem naszej wspólnoty, mającej wspólny cel: dobro dzieci.

Czesne

Naszą inspiracją jest ekonomia daru – sposób myślenia, w którym potrzeby wszystkich osób są równie ważne i mogą być zaspokajane we wzajemnym zaufaniu. Wierzymy, że pieniądze mogą być formą troski o wspólnotę. Dlatego traktujemy czesne jako wyraz odpowiedzialności i współtworzenia szkoły, a nie zapłatę za usługę.

Z tego powodu oferujemy elastyczną skalę czesnego. Rodzice sami wybierają kwotę między **1900 a 2600 zł miesięcznie** – taką, która jest możliwa w ich domowym budżecie. Czesne jest płacone przez 12 miesięcy.

Zapisanie dziecka do szkoły wymaga podpisania umowy i wpłaty wpisowego w wysokości **1400 zł**.

Co, jeśli kwota czesnego przewyższa Wasze możliwości?

Zależy nam na tym, aby edukacja demokratyczna była dostępna także dla rodzin o mniejszych możliwościach finansowych. Dla takich rodzin oferujemy ograniczoną liczbę miejsc z obniżonym czesnym.

Jeśli jesteście zainteresowani aplikowaniem na takie miejsce, w pierwszej kolejności prosimy o [wypełnienie kwestionariusza](#), który pomoże nam zrozumieć Waszą sytuację.

Podsumowanie

Szkoła **Dobro** to miejsce, gdzie dzieciństwo jest respektowane – pozwalamy dzieciom być dziećmi, wierząc, że właśnie tak najlepiej przygotowują się do dorosłości. W praktyce oznacza to dużo swobody, ruchu, zabawy, ale też prawdziwej nauki odpowiedzialności i współpracy. Edukacja demokratyczna w naszym wydaniu łączy:

- swobodę wyboru i brak presji,
- z zaangażowanym towarzyszeniem dorosłych i mądrym wsparciem,
- a także z troską o wszechstronny rozwój (intelektualny, społeczny, emocjonalny).

Dzień w naszej szkole to przygoda – nigdy nie jest taki sam jak poprzedni, bo to dzieci są jego autorami. Nie oznacza to chaosu: ramy i wartości trzymają nas w kierunku poszanowania zasad i realizacji (w elastyczny sposób) celów edukacyjnych. Nie mamy tradycyjnych ocen, ale mamy wgląd w prawdziwe kompetencje każdego ucznia. Nie mamy przymusu, ale mamy motywację. Mamy społeczność ludzi z otwartymi sercami i otwartymi głowami.

Chcemy budować szkołę, która będzie rozwijać się przez lata i która będzie towarzyszyć dzieciom od początku przygody z edukacją, aż do zakończenia szkoły podstawowej. Choć rozpoczynamy naszą działalność z wczesnoszkolnym etapem edukacji (poziomy 1-3), każde dziecko otrzyma pełne wsparcie na dalszych etapach edukacji. W kolejnych latach istnienia szkoły będą do niej dołączać również starsze dzieci.

Zapraszamy rodziców, którzy:

- cenią samodzielność i kreatywność swojego dziecka,
- wierzą, że szczęśliwe dziecko to takie, które może rozwijać się zgodnie ze swą naturą,
- są gotowi zaufać dzieciom – że potrafią dokonywać dobrych wyborów, jeśli damy im szansę,
- oraz gotowi zaufać nam – że poprowadzimy tę społeczność z oddaniem i profesjonalizmem, choć innymi ścieżkami niż tradycyjne.

Mamy nadzieję, że ten opis pomógł Państwu wyobrazić sobie, jak wygląda codzienność w naszej szkole i dlaczego wybraliśmy taki model edukacji. W razie dalszych pytań – jesteśmy do dyspozycji. Chętnie porozmawiamy, pokażemy naszą szkołę od środka, umożliwimy spotkanie z innymi rodzicami i uczniami.

Dobro. Wolna Szkoła

ul. Dziewińska 21

60-178 Poznań

dobro@wolnaszkola.com

+48 693 505 742

Wesprzyj naszą szkołę

Jeśli chcesz wesprzeć rozwój naszej szkoły, [dołącz się do zrzutki na zrzutka.pl](https://zrzutka.pl). Zbieramy na remont domu, przygotowanie ogrodu, materiały edukacyjne i szkolenie kadry.